

Zpravodaj ombudsmana za zaří a říjen 2023

Úvodní slovo

Milé čtenářky, milí čtenáři,

vítáme vás u našeho nového Zpravodaje. Najdete v něm výběr některých případů, kterými jsme se v posledních dvou měsících zabývali. Možná vás překvapí, co všechno řešíme. Pomáháme lidem, kteří mají nějaký problém s úřady. Jezdíme na místa, kde jsou lidé omezení na svobodě, a kontrolujeme, jestli tam s nimi nezachází špatně. Snažíme se, aby Česká republika byla co nejprístupnější lidem se zdravotním postižením. Vydáváme nejrozdílnější výzkumy, připomínkujeme zákony a soudní rozhodnutí, spolupracujeme s mezinárodními orgány.

Budeme se snažit, aby Zpravodaj pestrost naší práce odrážel, a vydávat ho jednou za dva měsíce. Na další číslo se tak můžete těšit v lednu 2024. Uvítáme, když Zpravodaj dál rozšíříte mezi ty, kteří v něm podle vás také najdou užitečné informace.

A pokud se vám při jeho čtení vybaví nějaké nápady na jeho vylepšení, moc oceníme, když nám je napíšete.

Také chceme mít Zpravodaj srozumitelný. Je v textu něco, čemu jste nerozuměli? Dejte nám prosím vědět na srozumitelnost@ochrance.cz.

Děkujeme a přejeme příjemné čtení.

ombudsman Stanislav Křeček

zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm

Pomohli jsme napravit chybu úřadu

Přiměli jsme stavební úřad, aby se zabýval hlukem z venkovní střelnice (sp. zn. 5346/2021/VOP)

Pokud chce vlastník venkovní střelnice podstatně rozšířit její provoz, musí mu nejprve stavební úřad povolit změnu využití území (§ 80 odst. 2 písm. e) zákona č. 183/2006 Sb.).

Stěžovatele řadu let obtěžuje hluk z venkovní střelnice, kterou vlastní město. Dokud v ní stříleli pouze členové mysliveckého spolku, nikdo si na hluk nestěžoval. To se však změnilo poté, co střelnici začala využívat i soukromá společnost. Ta střelnici zpřístupnila veřejnosti, vybavila jí různými zbraněmi a také v ní začala pořádat akce a odborné kurzy.

Vyzvali jsme stavební úřad, aby se situací na střelnici zabýval. Ten uznal, že se výrazně změnilo její fungování. Vyzval proto město, aby přerušilo komerční provoz střelnice. Také mu vysvětlil, že pokud v něm chce pokračovat, musí požádat o vydání rozhodnutí o změně využití území.

Přispěli jsme k tomu, že OSPOD bude lépe komunikovat s rodiči (sp. zn. [14431/2022/VOP](#))

OSPOD poskytuje odborné poradenství rodičům i dalším osobám domáhajícím se styku s dítětem. V případě, že se dítě ocitne ve stavu nedostatku řádné péče, nebo je jeho život či normální vývoj vážně ohrožen nebo narušen, musí OSPOD neprodleně podat soudu návrh na vydání předběžného opatření.

Stěžovatelka má dvě děti s bývalým manželem a dvě děti s novým partnerem. Soud nejprve svěřil nejstarší dceru z prvního manželství do péče otce, protože tvrdila, že ji matka týrala. Později začala matka týrat i její mladší sestru. Soud proto na návrh OSPOD svěřil do péče otce i ji. Policie zahájila trestní stíhání matky pro podezření z týrání svěřené osoby a z ohrožování výchovy dítěte. Matka si stěžovala na odebrání druhé dcery z její péče, na to že s ní OSPOD dostatečně nekomunikuje, že straní otci a neposkytuje jí dostatečnou pomoc v úpravě styku s nejstarší dcerou. Vadilo jí také, že se jako kolizní opatrovník řídí jen informacemi, které obdrží od otce.

Zjistili jsme, že OSPOD s matkou v některých případech nejednal dostatečně. Pochybil, když s matkou neprojednal otcovy stížnosti na to, že mu matka nepředává mladší dceru ke styku a nepoučil ji o jejích rodičovských právech. Jako kolizní opatrovník si vytvořil názor pouze na základě tvrzení jednoho z rodičů a matce včas neodpovídal na dotazy. OSPOD jednal správně, když podal návrh k soudu na vydání předběžného opatření na svěření mladší dcery do péče otce, neboť to bylo nezbytné k ochraně jejího zdravého vývoje.

OSPOD projednal naše výtky se svými pracovníky. Poučil je o tom, že musí prokazatelně projednat všechny stížnosti rodičů, jednat s nimi vstřícně a dále dodržovat lhůty podle správního řádu. OSPOD rovněž sepsal pravidla projednávání stížností rodičů a vytvořil pro ně speciální písemnou informaci, kterou jim předává již při prvním jednání. Tím lépe naplňuje svou povinnost poskytovat odborné poradenství.

Úřad práce se bude muset znovu zabývat důvody, kvůli kterým samoživitelka ukončila svůj pracovní poměr (sp. zn. [9104/2022/VOP](#))

Úřad práce přizná uchazeči o zaměstnání sníženou podporu v nezaměstnanosti, pokud po vyhodnocení všech okolností případu shledá, že ukončil zaměstnání bez vážného důvodu (§ 50 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb.).

Stěžovatelka požádala úřad práce o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání a o podporu v nezaměstnanosti. Tvrdila, že musela podat výpověď v práci, neboť její dcera nastoupila do první třídy a ona ji nestíhala včas vyzvedávat ze školní družiny. Současně uvedla, že si nemohla zkrátit pracovní úvazek, protože by nebyla schopná uživit sebe, dceru a plnit své další finanční závazky. Úřad práce přiznal stěžovateli sníženou podporu v nezaměstnanosti. Ministerstvo práce a sociálních věcí následně v odvolacím řízení potvrdilo jeho rozhodnutí.

Shledali jsme, že úřad práce a ministerstvo dostatečně neposoudily důvody, které vedly stěžovatelku k ukončení zaměstnání. Navrhli jsme proto ministrově práce a sociálních věcí, aby zrušil obě rozhodnutí v přezkumném řízení. Ten našemu návrhu vyhověl. Úřad práce se tedy bude muset opětovně zabývat důvody, kvůli kterým samoživitelka ukončila zaměstnání a rozhodnout o výši podpory v nezaměstnanosti.

Připomněli jsme úřadu, za jakých podmínek může zastavit výplatu důchodu (sp. zn. [3649/2023/VOP](#))

Neosvědčí-li příjemce důchodu na výzvu skutečnosti rozhodné pro jeho výplatu, může Česká správa sociálního zabezpečení výplatu důchodu zastavit pouze tehdy, pokud příjemce ve výzvě výslovně upozornila na tento následek a výzva byla doručena do vlastních rukou.

Stěžovatel pobírá starobní důchod z České republiky, kde trvale žije, a ze Slovenska. Způsob výplaty důchodu se v těchto případech liší podle toho, jestli člověk pobývá alespoň 270 dní v roce v cizině. Protože ČSSZ nevěděla jistě, kde stěžovatel převážně žije, vyzvala ho k osvědčení údaje o adrese pobytu. Když stěžovatel nereagoval na výzvu, ČSSZ zastavila výplatu důchodu.

ČSSZ může výplatu zastavit, pokud příjemce neosvědčí na výzvu skutečnosti rozhodné pro výplatu důchodu. V tomto případě ale ČSSZ zastavila výplatu důchodu v rozporu se zákonem, protože výzva

- nebyla stěžovateli doručena do vlastních rukou (ČSSZ ji odeslala jako obyčejnou zásilku) a
- neobsahovala poučení, že může dojít k zastavení výplaty, pokud jí stěžovatel nevyhoví.

Poté, co stěžovatel osvědčil údaj o adrese pobytu, mu ČSSZ zpětně doplatila důchod a obnovila jeho pravidelnou výplatu.

Zastali jsme se řidičky, která měla ujet od dopravní nehody (sp. zn. [2183/2023/VOP](#))

Přestupkový úřad nemusí před vydáním příkazu provádět rozsáhlé dokazování. Musí však přesvědčivě zjistit, co se stalo.

Magistrát uznal stěžovatelku vinnou ze spáchání přestupku. K tomu mělo dojít tak, že při parkování v podzemních garážích odřela svým vozidlem jiné vozidlo a ujela od dopravní nehody. Stěžovatelka namítala, že si není vědoma poškození cizího vozidla. Krajský úřad nicméně neshledal důvody ke zrušení příkazu v přezkumném řízení.

Vyžádali jsme si spisovou dokumentaci, která obsahovala i fotodokumentaci obou vozidel. Z ní vyšlo najevo, že poškozené vozidlo má odřený lak v jiné výšce než vozidlo stěžovatelky. Ta navíc doložila, že k odření jejího vozu došlo před několika lety. Vytkli jsme úřadům, že rozhodly o vině stěžovatelky na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Ty uznaly, že pochybily. Krajský úřad přislíbil, že příkaz zruší.

Vytkli jsme vedení soudu, že se dostatečně nezabývalo postupem notáře v dědickém řízení (sp. zn. [14165/2022/VOP](#))

Vedení soudu musí průběžně kontrolovat, zda v dědickém řízení nedochází ke zbytečným průtahům (§ 127 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb.). Vždy přitom musí posoudit procesní postup notáře a prodlevy mezi jednotlivými procesními úkony. Zjistí-li, že v řízení dochází k průtahům, musí přijmout opatření, která zajistí jeho plynulost.

Stěžovateli se nelíbilo, že dědické řízení trvá bezmála 20 let. Podal proto stížnost na průtahy. Místopředsedkyně soudu ji neshledala důvodnou.

Zjistili jsme, že vedení soudu provádělo kontrolu dědického řízení formálně, neboť během ní vycházelo pouze z přehledu notáře o provedených a plánovaných procesních úkonech. Pokud by se jím blíže zabývalo a zohlednilo i další informace (například obsah spisu), odhalilo by průtahy

v řízení, kterými by se muselo dále zabývat. Dospěli jsme proto k závěru, že stížnost stěžovatele byla důvodná. Vedení soudu projednalo naši zprávu o šetření na své poradě.

Poučili jsme stavební úřad, jak má řešit hluk způsobený nesprávnou rekonstrukcí podlahové krytiny v bytě (sp. zn. [17248/2022/VOP](#))

Hluk může způsobit neodborná výměna podlahové krytiny v bytě. Stavební úřad by měl v takovém případě zkontrolovat provedené stavební práce v rámci kontrolní prohlídky (§ 133 zákona č. 183/2006 Sb.). Během ní by měl popsat, co zjistil na místě, pořídit si fotodokumentaci a také si obstarat doklady o provedení stavebních prací. Následně by se měl zabývat tím, zda zvuková izolace podlahové krytiny splňuje požadavky stanovené vyhláškou č. [268/2009 Sb.](#)

Stěžovatelka si dlouhodobě stěžovala, že ji po celý den obtěžuje hluk ze sousedního bytu. Domnívala se, že souvisí s výměnou podlahové krytiny, kterou stavebník dostatečně neizoloval. Obrátila se proto na nájemníky sousedního bytu a na jeho vlastníka. Bohužel neúspěšně. Nepomohl jí ani stavební úřad.

Vytkli jsme stavebnímu úřadu, že během kontrolní prohlídky sousedního bytu pouze vyslechl jeho vlastníka, aniž by sám zkontroloval podlahovou krytinu. Stavební úřad uznal pochybení a přislíbil, že se ho v budoucnu vyvaruje.

Kompenzační bonus zkomplikoval přiznání příspěvku na bydlení (sp. zn. [1446/2023/VOP](#))

Kompenzační bonus se pro účely příspěvku na bydlení zohledňuje stejně jako příjem ze samostatné výdělečné činnosti. Úřad práce k němu přihlíží jen tehdy, pokud žadatel o dávku, nebo příjemce dávky v rozhodném období pro zjišťování příjmů vykonával samostatnou výdělečnou činnost.

Úřad práce odňal stěžovatelce příspěvek na bydlení od července 2022, protože se jí v rozhodném období (2. kalendářním čtvrtletí) podstatně zvýšily příjmy. Do příjmů úřad práce započítal i vyplacený kompenzační bonus a příjmy ze samostatné výdělečné činnosti. Stěžovatelka přitom již v březnu 2022 přerušila samostatnou výdělečnou činnost a zapsala se do evidence uchazečů o zaměstnání.

Úřadu práce jsme vytkli, že při rozhodování o dávce zohlednil vyplacený kompenzační bonus a příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, přestože stěžovatelka ve 2. čtvrtletí nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost. Úřad práce nám dal za pravdu, uznal své pochybení a znovu posoudil nárok stěžovatelky na příspěvek na bydlení od července 2022. Po novém posouzení stěžovatelce dávku zpětně přiznal a doplatil.

Pomohli jsme se zrušením plošných zákazů vycházek v dětském domově (sp. zn. [1011/2023/VOP/MJ](#))

Právo dětí v dětském domově na bezpečnost a ochranu může být důvodem omezení jiných práv, pokud to domov dělá po zdůvodněném vyhodnocení rizik. Práva dětí není možné omezovat plošnými zákazy, a to ani u nově přijímaných dětí v době mapování rizik. Samostatné vycházky jsou standardem, na které má dítě právo (§ 20 odst. 1 písm. p) zákona č. 109/2002 Sb.). Nastavení vycházek musí i u nově přijímaných dětí vždy zohlednit jejich konkrétní situaci. Není plně na úvaze pedagoga, zda vycházku povolí. Pokud vycházce nebrání konkrétní důvody, souhlas by měl udělit vždy.

Dvěma nezletilým stěžovatelům, kteří žijí v dětském domově, se v prvních týdnech pobytu nelíbilo, že nemohou chodit ven bez doprovodu vychovatelů. Žádné dítě v domově nesmělo na vycházky za hranice města.

Dětský domov jsme kritizovali za to, že plošně omezuje právo nově přijímaných dětí na vycházky. K omezení lze přistupovat, ale jen tehdy, když je pro to důvod u konkrétního dítěte. Dětskému domovu jsme rovněž doporučili přehodnotit praxi, že se všechny děti během vycházek mohly pohybovat pouze na území města. Pravidlo by podle nás nemělo platit pro dospívající, a především nedává smysl u dětí, které běžně dojíždí do škol mimo město.

Ředitelka dětského domova přijala naše hodnocení pozitivně. Zrušila plošný zákaz samostatných vycházek u nově přijímaných dětí a upozornila pedagogy na povinnost co nejlépe poznat nově přichozí dítě a vyhodnotit možná rizika v souvislosti s vycházkami. Obdobně budou pedagogové postupovat u povolování vycházek dětí za hranice města.

Jak by měl předseda soudu vyřídit stížnost na nevhodné chování soudce? (sp. zn. 15594/2022/VOP)

Stížnost na nevhodné chování soudce musí předseda (místopředseda) soudu prověřit i jinak než dotazem na soudce samotného. Pokud stěžovatel cituje ve stížnosti konkrétní nevhodné výroky soudce, měl by je předseda soudu v odpovědi na stížnost vysvětlit.

Soudce měl hned v úvodu jednání stěžovateli říct, že „*tahá za kratší konec provazu*“, zpochybňovat rozhodnutí jiných soudů a dávat najevo svou podjatost. Stěžovatel proto podal stížnost na nevhodné chování soudce. V jednacím síni nebylo nahrávací zařízení. Místopředseda soudu proto požádal předsedu senátu a soudce o vyjádření ke stížnosti a nahlédl do protokolu z jednání. V tom nebyl zachycen úvod jednání, při kterém měl soudce nevhodné výroky pronést. Místopředseda soudu z podkladů nezjistil, že se soudce choval nevhodně. Proto stížnost shledal nedůvodnou.

S hodnocením místopředsedy soudu jsme nesouhlasili. Podle nás měl ověřit průběh jednání co nejobjektivněji, aby stížnost důkladně prověřil a přesvědčivě vyřídil. Protože zvukový záznam z jednání nebyl dostupný, měl kvůli výrokům soudce oslovit alespoň advokáty, kteří se jednání účastnili. V odpovědi na stížnost pak měl místopředseda soudu přinejmenším vysvětlit, co zjistil, případně proč se podle něj soudce nedopustil nevhodného chování.

Místopředseda soudu znovu podrobněji vyslechl všechny soudce senátu a stěžovateli dodatečně přesvědčivěji odpověděl na jeho stížnost. V odpovědi vysvětlil výroky soudce. Všechny jednacím místnosti na soudu už jsou vybaveny nahrávacím zařízením. Při vyřizování stížností na nevhodné chování se tak bude možné opřít o zvukový záznam z jednání.

Pomohli jsme vyjasnit právní úpravu

Soud potvrdil náš názor na právní úpravu vydávání diplomů

Vysoká škola je povinna absolventům po provedené změně pohlaví znovu vydat diplom s jejich aktuálním jménem a příjmením.

V minulosti se na nás obrátil absolvent veřejné vysoké školy procházející změnou pohlaví. Vysoká škola mu odmítla vystavit stejnopis diplomu s odůvodněním, že to právní úprava neumožňuje.

Zjistili jsme, že právní úprava s těmito případy výslovně nepočítá, což v praxi činí potíže i přesto, že podle našeho názoru lze problém vyřešit vhodným právním výkladem.

Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy jsme proto doporučili změnit právní úpravu tak, aby nebylo pochyb o této povinnosti vysokých škol. V doporučení (sp. zn. [4/2018/SZD](#)) jsme poukázali na možnou diskriminaci trans lidí (zejména v pracovním životě), pokud nemají možnost získat vysokoškolský diplom s novým jménem. Lpění na neaktuálních údajích může zasáhnout do jejich důstojnosti a ztížit hledání zaměstnání.

K navrhované změně právní úpravy zatím nedošlo. Ačkoliv ministerstvo v reakci na naše doporučení instruovalo rektory vysokých škol, jak postupovat v případech změny jména v důsledku změny pohlaví, některé vysoké školy tento výklad nadále odmítaly s odkazem na údajný rozpor s právní úpravou.

Proto vítáme, že krajský soud (č. j. [60 A 76/2021-89](#)) nyní rozhodl v podobné věci stejně, jako to vnímáme my. Doufáme, že rozsudek přispěje ke sjednocení postupu vysokých škol v těchto případech, jakož i ke zvýšení standardu ochrany práva na rovné zacházení u trans lidí.

Radili jsme

Jak by měly probíhat osobní prohlídky dětí? (sp. zn. [13/2023/NZ](#))

Navštívili jsme Výchovní ústav Žulová. Jde o jedno z mála zařízení, které pečuje o chlapce, kteří užívají návykové látky nebo s nimi nebezpečně experimentují. Péče o takovou specifickou skupinu dětí není jednoduchá. Zaměstnanci zařízení totiž mají povinnost zajistit jejich blaho, bezpečí a zdraví (články [3](#) a [8](#) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Měli by tedy zabránit tomu, aby chlapci pronesli do zařízení návykové látky. Kvůli tomu jim provádí osobní prohlídky po jejich návratu z vycházek nebo vícedenního pobytu mimo zařízení (návštěva rodiny nebo blízkých osob).

Právní úprava výslovně neupravuje osobní prohlídky dětí. Sestavili jsme proto soubor zásad, kterými by se měli zaměstnanci zařízení řídit při jejich provádění:

- Osobní prohlídky dítěte se zúčastní co nejméně zaměstnanců zařízení.
- Osobní prohlídku provede osoba stejného pohlaví.
- Pokud je nutné prohlédnout samotné dítě, svlékne se do spodního prádla vždy jen do půli těla a před sundáním dalšího oblečení se znovu obleče.
- Osobní prohlídka se provede tak, aby se dítě cítilo co nejméně trapně.
- Osobní prohlídka se neprovede, pokud je nepravděpodobné, že se dítě mohlo dostat k návykové látce (např. když se do zařízení vrací po vyšetření v nemocnici).

Pomohli jsme usnadnit Brňanům prodloužení parkovacího oprávnění (sp. zn. [3728/2023/VOP](#))

Stěžovatel dostal automatický e-mail s upozorněním, že mu končí platnost parkovacího oprávnění. Proto zopakoval loňskou platbu se stejnou částkou a variabilním symbolem. Magistrát mu částku nevrátil, takže předpokládal, že si parkovací oprávnění prodloužil. Následně mu však přišly 3 pokuty za parkování.

Zjistili jsme, že si žadatel musí parkovací oprávnění nejprve prodloužit v osobních stránkách uživatele. Až potom obdrží platební instrukce s novým variabilním symbolem. Informace o

správném postupu pro prodloužení oprávnění se žadatelé dozvědí na [webových stránkách](#). To však může být pro mnohé skupiny osob, zejména starší občany, překážka.

Magistrát dal na naši radu a přislíbil, že v e-mailech doplní informaci, jak si parkovací oprávnění správně prodloužit. Díky nám se tak v budoucnu předejde podobným situacím.

Navštěvujeme zařízení

Už od roku 2006 jsme národním preventivním mechanismem – chráníme lidi před špatným zacházením. Proto navštěvujeme zařízení, kde jsou lidé omezení na svobodě nebo závislí na poskytované péči. Jedná se například o věznice, dětské domovy nebo domovy pro seniory. Od roku 2018 rovněž sledujeme, jak Česká republika naplňuje práva lidí s postižením podle Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením. Proto navštěvujeme také zařízení, kde jsou lidé se zdravotním postižením.

V září 2023 jsme uskutečnili 2 návštěvy, a to Výchovného ústavu Ostrava – Hrabůvka a Psychiatrické nemocnice Bohnice. V říjnu 2023 proběhly taktéž 2 návštěvy. Konkrétně psychiatrického oddělení Fakultní nemocnice Ostrava a dále domova se zvláštním režimem a domova pro seniory v Zařízení sociální péče Choceň.

Podali jsme trestní oznámení kvůli špatnému zacházení s dětmi (sp. zn. [70/2022/OZP](#))

Domov pro osoby se zdravotním postižením jsme poprvé navštívili v roce 2019. Většina klientů zařízení jsou děti. Zjistili jsme, že zařízení dostatečně nebránilo násilí mezi klienty a nevytvořilo ani základní podmínky pro zajištění jejich soukromí (pokoje bez dveří, nedůstojná osobní hygiena). Pochybení mohla dosahovat intenzity špatného zacházení s klienty. Zařízení jsme doporučili řadu opatření k nápravě a na situaci jsme upozornili Středočeský kraj, který je jeho zřizovatelem.

Při návštěvě v říjnu 2022 jsme zjistili, že zařízení naprostou většinu opatření nesplnilo. Doslova alarmující však bylo zjištění, že v zařízení nadále dochází k násilí. Existují četné záznamy o násilí mezi klienty i násilných projevech klientů vůči pracovníkům. Zjistili jsme také případy násilí pracovníků vůči klientům. Podle hodnověrných svědectví se v roce 2021 dopustila jedna ze zaměstnankyň několika násilných skutků vůči nezletilému klientovi. Vedení zařízení se o tom dozvědělo, avšak pachatelce udělilo pouhou ústní výtku. Minimálně v jednom dalším případě měla jiná pracovnice udeřit klienta před svědkem. Ze svědectví dále vyplynulo, že pracovníci na klienty běžně křičí a ponižují je.

V zařízení docházelo ke špatnému zacházení s klienty (článek [7 odst. 2](#) Listiny základních práv a svobod a článek [3](#) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Proto jsme podali trestní oznámení a informovali orgány sociálně-právní ochrany dítěte. O nápravě jsme jednali také s hejtmankou Středočeského kraje.

Zkoumali jsme

Náš výzkum odhalil, jak těhotenství a mateřství ovlivňuje ženám pracovní kariéru (sp. zn. 30/2023/DIS)

Rodičovství často nepříznivě zasahuje do pracovního života žen ve všech jeho fázích – od nabídek práce a pohovorů, přes návrat po rodičovské dovolené až po odměňování nebo rozvázání pracovního poměru. Ženy výrazně častěji ustupují ze svých profesních cílů ve prospěch péče o děti.

Rozsáhlým výzkumem jsme ověřili, jak často ženy-matky zažívají na pracovním trhu situace, které jsou problematické či dokonce diskriminační. Své zkušenosti s námi sdílelo 1 300 žen, které pečují alespoň o jedno dítě mladší než šest let. Díky velikosti a složení vzorku odpovídajících matek je možné získané informace zobecnit na celou Českou republiku.

Na výzkumnou zprávu jsme navázali sérií doporučení pro Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo školství, které směřují k odstranění překážek návratu žen do práce, a to jak právně, tak prakticky. Doporučujeme například:

- Podporovat aktivity zaměřené na motivaci mužů k většímu zapojení do péče o děti a čerpání rodičovského příspěvku.
- Podporovat investice do rozšiřování stávajících mateřských škol a do výstavby nových.
- Zavést nárok na umístění dítěte do zařízení péče o děti od 12 do 36 měsíců v dětské skupině/jeslích.
- Prodloužit povinnost zaměstnavatelů držet původní pracovní pozici a pracoviště rodičům na rodičovské dovolené do 2 let věku dítěte.
- Změnit pravidla pro nárok na rodičovský příspěvek a zrušit omezení 92 hodin měsíčně pro souběh rodičovského příspěvku a umístění dítěte do 2 let do mateřské školy, jeslí či obdobného zařízení péče o děti.